

6. Драгоманов Михайло // Енциклопедія Українознавства. Словникова частина. Т. 2. Перевидання в Україні. Видавництво «Молоде Життя». Львів, 1993. С. 589-591.

7. Зайченко І. В. Проблеми української національної школи в пресі (друга пол. ХІХ – поч. ХХ ст.) / За ред. М.Д. Ярмаченка. Львів, 2002. 344 с.

8. Михайло Драгоманов – дослідник всесвітньої історії, політик і людина // Український культурологічний альманах. Випуск 79. Рік видання ХVІІІ. Фонд сприяння розвитку мистецтв. Київ, 2009.

9. Русова С. Ф. М. П. Драгоманов, його життя і твори / Софія Русова. К., 1918.

ЗІМАКОВА Лілія Василівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленко
(м. Полтава, Україна)

ПЕРЕДУМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПАРТНЕРСЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ ЯК ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У сучасному вітчизняному суспільстві відбуваються соціально-економічні, політичні зміни, які обов'язково впливають на освіту. Тридцять років тому Україна вступила в ринкові економічні відносини, при яких освітня сфера поступово освоює широкі та багатоаспектні економічні та «клієнтські» відносини. Україна – демократична держава, для якої характерним є гуманізація суспільних процесів, проголошення свободи вибору, освоєння механізмів розвитку та саморозвитку особистості, і це входить у її законодавчі та процесуально-операційні шаблі, змінює освітні функції, принципи, цілі та задачі. Нині освітня сфера попадає під кліше «клієнтоцентричності» або «ціна-якість» і повне вимірювання стандартизації [1].

У цьому аспекті значна увага повинна приділятися професійній підготовці фахівців дошкільної освіти і найефективнішим, на нашу думку, є запровадження в змістовий компонент освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» навчальної дисципліни «Партнерська педагогіка».

Визначимо передумови введення партнерської педагогіки до вітчизняної освітньої парадигми, зокрема підготовки фахівців спеціальності 012 Дошкільна освіта за освітньо-професійної програмою «Дошкільна освіта».

По-перше, на зміну освітньої парадигми вплинули політичні зміни в нашій державі. У 1991 році Україна проголошена незалежною демократичною державою, і демократизм як політична система, в якій влада здійснюється

волею більшості громадян, що вільно її виражають, повинен був увійти в усі сфери життєдіяльності, зокрема в освіту. Нове покоління повинно готуватися до життя в демократичній державі, вчитися жити за демократичними принципами, такими як: принцип народного суверенітету (джерелом влади є сам народ); вільного вибору влади; участь громадян в управлінні державними справами; рівність усіх перед законом; наявність опозиції; принцип розподіленої влади (з метою уникнення узурпації влади) тощо. Такі життєві компетентності набуваються з дитинства, вчитися взаємодіяти на засадах демократії необхідно з дошкільних років. Майбутнім вихователям дітей дошкільного віку необхідно формувати перш за все власний педагогічний світогляд на засадах демократії та готуватися до їх врахування під час виробничих ситуацій.

По-друге, зміна економічної моделі розвитку держави вплинула на сприйняття освіти як нової форми економічних відносин. Побудова ринкової економіки як соціально-економічної системи, що розвивається на основі приватної власності і товарно-грошових відносин, спирається на принципи свободи підприємництва і вибору. Розвиток структурного підрозділу визначають покупці, постачальники товарів і послуг. Нині навчально-виховні заклади стали осередками освітніх послуг. Відомі міжнародні освітні технології, які мають приватний характер – технологія Марії Монтесорі, Вальдорфська педагогіка – технології із продуманим і дієвим менеджментом у багатьох країнах світу. Держава, батьки та діти замовляють або обирають різноманітні освітні послуги з урахуванням задатків, здібностей, побажань, індивідуальних та фізичних можливостей дитини в найбільш оптимальній для кожної дитини формі. Держава, проголошуючи вектор розвитку суспільства, видає нормативно-правові акти, які визначають пріоритетні цілі, напрями, форми, засоби надання всіх освітніх послуг незалежно від форми власності. Базовий компонент дошкільної освіти України (державний стандарт дошкільної освіти) і є тим найголовнішим нормативним документом, що визначає вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів освіти дитини дошкільного віку (6 (7) років), а також умови, за яких вони можуть бути досягнуті відповідно до вимог міжнародних стандартів якості освіти [2, с. 3]. Батьки дітей дошкільного віку можуть обирати заклади дошкільної освіти, цікавлячись та усвідомлюючи їх спектр освітніх послуг; активно впливати на надання освітніх послуг, висловлюючи свої побажання, які не суперечать нормативно-правовим актам держави. Важливим є реалізація принципу, проголошеного БК, про державно-громадське та державно-приватне партнерство в організації та управлінні дошкільною освітою.

По-третє, нині постало питання про актуалізацію соціальної відповідальності за кожен особистість. У цьому аспекті БК проголошує ідею

солідарної відповідальності держави, громади, родини, фахівців педагогічної освіти та інших професій, причетних до піклування, догляду, розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Ця ідея знаходить своє відображення (реалізацію) у принципі БК – соціально-педагогічне партнерство громади та всіх учасників освітнього процесу (засновників закладів освіти, батьків та осіб, які їх замінюють, керівників та працівників закладів дошкільної освіти, фахівців, які надають освітні послуги дітям дошкільного віку, інших фахівців).

По-четверте, відбулась зміна іміджу дитини. Відомо, що образ дитинства змінився із нового часу, а саме з XVII – XVIII ст., що проявилось зростанням інтересу до дитини у всіх сферах культури, більш чітким хронологічним і змістовим розмежуванням дитячого та дорослого світів, перш за все, визнання за дитинством автономної, самостійної соціальної та психологічної цінності [3]. А з кінця XVIII-XIX ст. почався зароджуватися дитиноцентризм [3, с. 262]. Покращення медицини, освіти та культури, екологічні та економічні катаклізми сучасного суспільства піднесла цінність життя дитини, культуру материнства та батьківства в рази порівняно з минулим.

Отже, метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору. Це досягається закладами дошкільної освіти в побудові партнерського трикутника: педагог – дитина – батьки. Місія сучасного ЗДО допомогти розкрити та розвинути здібності, таланти і можливості кожної дитини на основі партнерства між вихователем, дитиною і батьками. Названі вище передумови не вичерпують увесь пошук у цьому напрямі, а надають йому певні орієнтири.

Список використаних джерел:

1. Астахова Е. Поиск системных решений построения взаимоотношений со стейкхолдерами как ответ на «запросную перегруженность университетов». Новый коллегіум, 2017, № 1. С.11-13.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) (Нова редакція), Наказ МОН України № 33 від 12.01.2021.
3. Кон И. С. Ребёнок и общество : учебное пособие для студентов высших учебных заведений. М. : Издательский центр «Академия», 2003. 336 с.